

משרד החינוך

אגף בכיר בחינוך

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אירמילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה. אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – פרט ל"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בטופ השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון המיועד לך. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקוקו) משום שחלק זה לא ייסרק. מותר לכתוב משני צידי הדף במחברת הבחינה.
- אם נחוצה לך מחברת בחינה נוספת, יש לפנות אל המשגיח ולוודא כי גם במחברת הנוספת הודבקו מדבקות נבחן (בלי שם) ומדבקות שאלון. כמו כן יש לוודא כי המשגיח הדביק על המחברת הנוספת גם את המדבקה "מחברת נוספת" שצבעה כתום. את המדבקה יש להדביק בין שתי הסיכות, בשני צידי הכריכה.
- יש לוודא כי המשגיח רשם את מספרי המחברות במקום המיועד לכך בתחתית העמוד, בכל המחברות שהשתמשת בהן.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה. יש לציין את המילה "טייטה" בראש כל עמוד ששימש לטייטה.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה !

מדבקות מחברת נוספת
מלصقة دفتر إضافي

מדבקות שאלון ملصقة نموذج امتحان	מדבקות נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملامات
סמל השאלון رقم النموذج שם השאלון اسم النموذج	שנה ה'תש"פ חודש השנה מועד מועד מס' תעודת הזהות סמל ביה"ס رقم الهوية رقم المدرسة
יש להדביק כאן ↑ מדבקות שאלון يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة نموذج امتحان	יש להדביק כאן ↑ מדבקות נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)

מדבקות נבחן
ملصقة ممتحن

מחברות ☐ מתוך ☐ מחברת ☐
دفاتر من الدفتر

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת ☐
يجب الإشارة في المربع إذا أعطيت دفتر إضافي

* التعلیمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

עברית: הבנה והבעה

לבתי הספר שאינם מוכרים בחינוך הטכנולוגי

הוראות לנבחנים

א. משך הבחינה: שתיים

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	–	הבנת הנקרא	–	70	נקודות
פרק שני	–	הבעה בכתב	–	30	נקודות
	–	סך הכול	–	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראה מיוחדת: יש לקרוא את הטקסטים שבנספח ולענות על השאלות בנוף שאלון זה לפי ההוראות.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל נבחנת ונבחן להשיב עליהן באופן אישי.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

קראו את המאמרים 1–2 שבנספח, וענו על השאלות בפרקים שלפניכם.

הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

פרק ראשון – הבנת הנקרא (70 נקודות)

בפרק זה ענו על כל השאלות 1–12.

1. שני הכותבים, יובל מנדלסון ואריאנה מלמד, מתייחסים למטרתם של יוצרי הסדרה "הסטורי של אווה".

א. עלפי שני הכותבים, מהי מטרת הסדרה? (5 נקודות)

ב. צטטו מכל מאמר משפט אחד המבסס את תשובתכם בסעיף א. (4 נקודות)

ציטוט ממאמר 1: _____

ציטוט ממאמר 2: _____

2. לפניכם טבלה המציגה ניתוח של שני המאמרים. השלימו בה את המידע הנדרש.

הקפידו על ניסוח קצר וענייני ההולם טבלה. (12 נקודות)

מאמר 2 אריאנה מלמד	מאמר 1 יובל מנדלסון	
הסטורי של אווה הוא יוזמה מבורכת.		עמדה
		נימוק אחד
		המלצה אחת

3. כותב מאמר 1 טוען שהבחירה בפתיחת חשבון אינסטגרם מלמדת על **היחס** של היוצרים כלפי בני הנוער.

א. לפי כותב מאמר 1, מהו היחס של יוצרי הסדרה כלפי בני הנוער? (4 נקודות)

ב. עלפי כותב מאמר 1, האם היחס של היוצרים עולה בקנה אחד עם יחסו של הכותב עצמו כלפי בני הנוער? נמקו את תשובתכם. (5 נקודות)

4. כותבת מאמר 2 מעלה טענות של מתנגדים אפשריים לעמדתה ומסתייגת מהן.

א. כתבו **טענה אחת** המנוגדת לעמדת הכותבת, לפי מאמר 2. (4 נקודות)

ב. כתבו את **ההסתייגות** של כותבת מאמר 2 מטענת הנגד. (4 נקודות)

5. כותבת מאמר 2 משווה בין פתיחת העמוד "הסטורי של אווה" להטבעת משפט של אנה פרנק על גבי מדליונים מזהב (**מאמר 2**, פסקה ו).

כתבו את הטענה שהשוואה זו באה לחזק: _____

(4 נקודות)

6. כותב מאמר 1 משתמש בפתגם "אם ההר לא בא אל מוחמד, מוחמד יבוא אל ההר" (**מאמר 1**, פסקה ג). הסבירו את משמעותו של פתגם זה בהקשר של נושא המאמר. (4 נקודות)

7. לפניכם שתי תגובות שפורסמו ב"פייסבוק".

תגובה א

Adriana Harel

23 April at 13:22 · 🌐

...

זה מרתיע או יותר מדויק 'מרגיז' הרבה אנשים, קוראים לזה אפילו 'זילות השואה', כאילו מישו כן מזלזל או עושה מעשה שפל בהקשר לשואה. להיפך. יש כן כלכל הרבה כבוד, ואהבה, ורצון לשמר ולהפיץ את הזוועה אל אנשים צעירים שלא מכירים, שלא יכולים בכלל להתחבר לזה כשהם מגיעים מדור שכל כך רחוק פיזית ומנטלית והכל.

תגובה ב

Orel Beilinson

18 April at 20:29 · 🌐

...

אני תוהה את מי מיזם כזה פחות מכבד: את הילדה בשואה או את הילדים בישראל של 2019. מצד אחד, ברור לכול שיש היה אינסטגרם לילדה בשואה, כנראה שלא היה עולה סטורי מברגן בלזן. קצת היגיון. מצד שני, הפרויקט הזה מניח שהדרך ללמד ילדים את מורשת השואה צריכה לעבור בתוכן דבילי ורדוד שבו מטיסים את אושוויץ לשנת 2019 כי הם כנראה לא מסוגלים ליותר. או אולי כי זה מגניב, כמו תמונה לטיינדר באנדרטה לשואה בברלין, זו שלפעמים משחקים בה מחבואים.

א. לפניכם שני משפטים. בכל משפט **הקיפו** את התשובה הנכונה. (4 נקודות)

- כותבת תגובה א עשויה לתמוך בעמדה של **כותב מאמר 1** / **כותבת מאמר 2**.
- כותב תגובה ב עשוי לתמוך בעמדה של **כותב מאמר 1** / **כותבת מאמר 2**.

8. לפניכם משפט ממאמר 1, ובו צירוף מודגש.

"כל כולה נגועה בהתנשאות ובזלזול בבני הנוער, כאילו היו חיות דורגליות, שכל מאווייהן מתחילים ונגמרים בקבוצת הוואטסאפ" (מאמר 1, פסקה ד).

מהי משמעות המילה **מאוויים**? **הקיפו** את התשובה הנכונה. (4 נקודות)

- א. רצונות
- ב. תחביבים
- ג. נושאים
- ד. תלונות

9. לפניכם משפט ממאמר 1, ובו צירוף מודגש.
- "וכל שנה אני עומד לפני שוקת שבורה" (מאמר 1, פסקה ה)
- מהי משמעות הביטוי עומד לפני שִׁקְת שבורה? הקיפו את התשובה הנכונה. (4 נקודות)
- מנסה לפתור בעיה חוזרת
 - מצליח להגשים את רצונותיו
 - רואה את שאיפותיו מתנפצות במציאות
 - הצליח במקום שאחרים נכשלו בו
10. לפניכם משפט ממאמר 1, ובו ביטוי מודגש.
- "אנחנו ננגיש לכם את שואת יהדות אירופה על אפכם ועל חמתכם" (מאמר 1, פסקה ג).
- מבין הצירופים שלפניכם הקיפו את הצירוף שיכול להמיר את הביטוי על אפכם ועל חמתכם. (4 נקודות)
- בכל מקום אפשרי
 - למרות ההתנגדות
 - בגלל השקר
 - עקב ההחמרה במצב
11. "כדאי לזכור שמדובר ביצירה בדיונית" (מאמר 2, פסקה ב)
- מבין היצירות הבאות הקיפו יצירה בדיונית. (4 נקודות)
- סרט דוקומנטרי על חייה של אנה פרנק
 - סרט קולנוע על נער החוזר אחורה בזמן
 - ספר לימוד בהיסטוריה על ימי הביניים
 - פרוטוקולים של ישיבת הממשלה בתקופת מלחמת לבנון
12. בפסקה ג במאמר 2 מוזכר הצירוף זילות השואה.
- איזה מן הצירופים הבאים הוא צירוף נרדף לצירוף זילות השואה.
- הקיפו את התשובה הנכונה. (4 נקודות)
- ביזוי השואה
 - ביטול השואה
 - הנצחת השואה
 - ייחודיות השואה

פרק שני – הבעה בכתב (30 נקודות)

בחרו באחד מן הנושאים 13-14, וכתבו עליו מאמר בהיקף של כ-150 מילים לפי ההוראות.

תוכלו לכתוב טיוטה בעמודים 8-9.

13. "ניצחה הרוח" הוא מיזם חדשני המאפשר סיור וירטואלי (מדומה) במחנות ההשמדה בפולין בלי לצאת מהארץ. בעזרת משקפי תלת־ממד שכל משתתף מרכיב על ראשו, הוא כמו נמצא בתוך סרט המאפשר לו לחוות סיור באתרי המוות השונים.

כתבו מאמר והביעו את עמדתכם בנוגע למיזם זה תוך הצגת יתרונותיו וחסרונותיו בעיניכם.

14

14. בשנה האחרונה ערים אחדות החליטו שלא לקיים מופע זיקוקים בערב יום העצמאות מתוך התחשבות באנשים הלומי קרב ובבעלי חיים.

כתבו מאמר ובו דונו בשאלה אם יש לבטל את מופע הזיקוקים שכבר נהפך לאחד מסמלי החג. נמקו את דבריכם, ובססו אותם על דוגמאות.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

טיוטה

[illegible]

טיוטה

[illegible]

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

נספח: מאמרים

לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון

11182, קיץ תשפ"ג, מועד ב

מהסטורי של אווה לסלפי באושוויץ

מאת יובל מנדלסון¹

- פסקה א יד פורצת את גדר התיל, אוחזת בטלפון חכם. אילו היה אינסטגרם לילדה בשואה, כמה עוקבים היו לה? "הסטורי של אווה" מבקש להביא לידיעת הדור הצעיר את סיפורה של אווה היימן בת ה-13 מהונגריה, שכתבה יומן בזמן הכיבוש הנאצי ונשלחה למחנה ההשמדה באושוויץ ושם נרצחה.
- פסקה ב הדפסה מחודשת של יומנה של היימן, שפורסם לראשונה ב-1964, לא תועיל. בני הנוער אינם קוראים קוראים ספרים. אין מנוס — יש לפתוח לאווה הקטנה חשבון באינסטגרם, עם סטוריו שכאילו קורים בזמן אמת, תקופתי כזה עם שחקנים ותחפושות וגרמנים, משהו גדול שידוענים ומשפיעני רשת ישתפו וכולם ידברו עליו, משהו שכמותו עוד לא היה.
- פסקה ג הרעיון פשוט — "אם ההר לא בא אל מוחמד, מוחמד יבוא אל ההר". צעירים וצעירות לא רוצים לשמוע על הילדה אווה? חכו עד שתראו מה בישלנו בעבורכם. אנחנו ננגיש לכם את שואת יהדות אירופה על אפכם ועל חמתכם. והרי זהו שם המשחק: להנגיש, להנגיש, להנגיש.
- פסקה ד צר לי לקלקל את המסיבה. להנגשה לא תהיה תוחלת, ודינה להיכשל. כל כולה נגועה בהתנשאות ובזלזול בבני הנוער, כאילו היו חיות דורגליות, שכל מאווייהן מתחילים ונגמרים בקבוצת הווטסאפ. מי שהגה את המיזם הזה אינו מכיר בני נוער. אילו היה טורח לפגוש אותם או לדבר איתם, היה למד כי הם מריחים את השטיקים האלה מקילומטרים, ולא בקלות יתפתו ללכת אחרי מי שמבקש להשטיח ולרדד את דמותם.
- פסקה ה אמת, עלינו ההורים מוטלת האחריות להנחיל לילדינו את לקחי השואה. אחריות זו נושאת בחובה אתגר גדול. עלינו לפרוץ את מעטה הבנאליות של הטקסים עם הבריסטולים השחורים, ולהשתמש בכלים יצירתיים וביקורתיים, כאלה שיעודדו שיח ומחשבה. כמורה אני נתקל בכך שוב בכל שנה. יום השואה מתקרב, ונשלחים אליי מערכי שיעור בנושא השואה, שליקטה בעברונו, חרוצה כנמלה, האחראית לפדגוגיה בבית הספר. וכל שנה אני עומד לפני שוקת שבורה. עוד פעם מרד גטו ורשה? עוד סרט על מבצע ברברוסה או על המבצע המהולל של המוסד ללכידת אייכמן? המכתבים והעדויות שבהם מלעיטים את התלמידים מכיתה א' ועד המסע לפולין?

* מעובד על פי מנדלסון, י' (2019). מהסטורי של אווה לסלפי באושוויץ. הארץ.

¹ יובל מנדלסון הוא מוזיקאי ומורה לאזרחות.

פסקה ו

סף הגירוי שלהם גבוה, וכדי לחצות אותו יש לחצוב בסלע דרכים חדשות. אבל חשבון אינסטגרם פיקטיבי של ילדה שנרצחה בשואה לא יהיה ולא יכול להיות דרך לגיטימית. ראשית, מדובר במפגן של טעם רע, המשווך באגרסיביות גסה, ושנית, חמור הרבה יותר, יהיו לכך השלכות. הדרך מ"הסטורי של אווה" ועד לסלפי בשערי אושוויץ-בירקנאו היא קצרה ותלולה, ובסופה יתקבצו כל המצקצקים בלשונם והמנידים בראשם, וכל אחד בתורו יספר לנו על הנוער האבוד והמנותק, משולל הערכים וחסר הבושה.

פסקה ז

ביום השואה בשנה שעברה למדנו בכיתה על ההתנגדות הגרמנית לנאציזם. לקינוח צפינו בטום קרוז מנסה להתנקש בהיטלר ונכשל. ללמדם, שגם טום קרוז הוא רק בנאדם. בסוף השיעור ניגשה אליי אחת התלמידות. היא שמה לב שעל שולחני מונח ספר בנושא, שנעזרתי בו כדי להתכונן לשיעור, וביקשה לשאול אותו ממני. מקץ שבוע חזרה עם תובנות חדשות. הייתם מאמינים? נערה יושבת בביתה, פתחה ספר וקראה בו.

מאמר 2

"הסטורי של אווה" הוא יוזמה מבורכת

מאת אריאנה מלמד²

פסקה א

אילו באמת היה לאווה היימן ולכל האנשים שחיו בזמנה ונרצחו כמוה סמארטפון ואינסטגרם, ואילו יכלו להשתמש בהם תחת עינה הפקוחה של הדיקטטורה הנאצית, מן הסתם מלחמת העולם השנייה ורצח ההמונים היו מסתיימים מהר יותר. זו הקושיה שצריך להזיז הצידה רגע לפני הצפייה ב"הסטורי של אווה".

פסקה ב

זה לא קל, אבל כדאי לזכור שמדובר ביצירה בדיונית, המבוססת על יומן אמיתי של ילדה בת 13 שנרצחה באושוויץ. כמו כן, הפלטפורמה שבה היא מועלית ושמתכינה מקצת מן התכנים שלה, היא כזאת שמאות מיליוני בני נוער רואים בה דרך ביטוי נכונה ועכשווית לנעשה בחייהם. בדיוק כפי שבני דורה של אנה פרנק ראו ביומן האישי דרך ביטוי נכונה, מקובלת מבחינה חברתית — ואינטימית. אין אינטימיות באינסטגרם. אינטימיות היא בדידות בעולם אכזרי בלי לייקים, מבחינת הצרכנים שלהם מיועדת היצירה הזאת.

פסקה ג

"הסטורי של אווה" אינו מתיימר לחנך, אלא לתווך עדויות שצעירים לא מוכנים להקשיב להן מרצונם — בדרך שהם מוכנים להיחשף אליה. לתרגם את אווה ואת השואה לעולמם, ללשונם. מבחינה זו לבדה מדובר במעשה מבורך. אפשר למלמל "זילות השואה" ואפילו לצרות, אפשר ואולי צריך לדבר על ההשטחה של התכנים במדיום הזה, מחמת הוולגריות³ המובנית בו — אבל

² מעובד על פי מלמד, א' (2019). "הסטורי של אווה" הוא יוזמה מבורכת. הארץ.

³ וולגריות – קמוניזיות, גסות.

הולגרי הוא קול ההמון, ואל ההמון צריך להגיע, לא אל המשוכנעים והידענים והמבוגרים שבשבילם אינסטגרם הוא תועבה או רע הכרחי.

פסקה ד

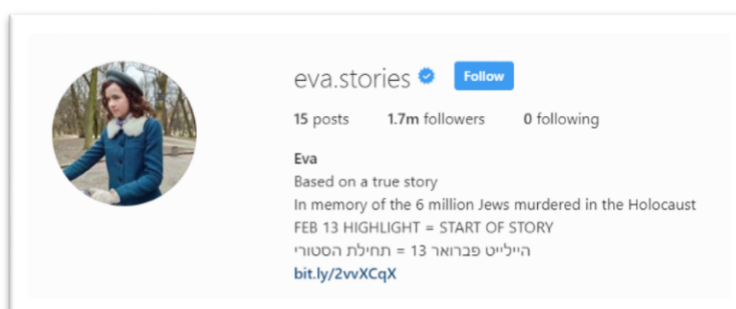
יוצרי הסדרה, מְתִי ומאיה כּוֹכָבִי, השקיעו לא מעט מחשבה והרבה ממון בשחזור רוח התקופה שבה ילדה המדווחת לעוקביה הדמיוניים על התקופה. היא בת 13, וזה לא יומן שואה. זה יומן אינסטגרם על יופיים של החיים דקה לפני יום ההולדת ה־13, על התאהבויות ראשונות ומצבי רוח משתנים ועל אימה גדולה שמתחילה לחלחל אל תוך החיים האלה במהירות בלתי נתפסת.

פסקה ה

גם לפני תום כל הפרקים ברור שהשלם גדול מסך חלקיו. עצם הדיון שמתעורר סביב המיזם צריך להדליק נורה כלשהי אצל מתווכי זיכרון השואה הרשמיים ואלה שהפריטו את הזיכרון לגופים ואינספור תוכניות ומיזמים. תמיד רצוי להפריט ולהפקיע מידי השליטים את עבודת הזיכרון, כי השליטים תמיד יעשו בה שימוש פוליטי. לפחות זה נחסך מצופי "הסטורי של אווה".

פסקה ו

אנה פרנק כתבה פעם "אני מאמינה בטוב שבאדם". לימים הונצחה האמירה בין היתר בהטבעה על גבי מדליונים מזהב ששובצו כתליונים ונמכרו לכל דורש. אמי, ניצולת שואה, ענדה אחד כזה שנים ארוכות. וולגרי? לא פחות ולא יותר מ"הסטורי של אווה", ותמיד בעיני המתבונן. לשוחרי האינסטגרם שזו השפה שלהם, "הסטורי של אווה" הוא אפשרות להבין את העולם שבו אווה חיה ומתה בכלים שלהם. מבחינה זאת, מדובר לא רק ביוזמה מבורכת, אלא במוצר הגון ויעיל.

"הסטורי של אווה, אינסטגרם.